

Tove skriver om sin barndom

forts. _____

*Tove Kullberg, 33, hade ett smeknamn när hon var liten: Tove Va-va.
– Jag kallades så eftersom jag sprang omkring och sa va hela tiden.
Till hösten kommer berättelsen om hur hennes hörselskada upptäcktes ut
som barnbok och huvudperson heter så klart Tove Va-va.*

TEXT: TOVE LILIEQUIST FOTO: JENNY GAULITZ

IDÉN TILL BOKEN "Tove Va-va" fick hon för två år sedan. Då hade HRF en kampanj med affischer där bokstäver hade tagits bort ur ord för att illustrera hur vardagliga meningar kan låta när man är hörselskadad. Affischerna fick Tove att haka till och hon blev påmind om hur viktigt det är med kommunikation, särskilt mellan föräldrar och barn.

– Jag började tänka på hur man pratar med en hörselskadad och hur ett hörselskadat barn pratar med sina föräldrar. Då föll det sig ganska naturligt att tänka på hur det var när jag själv var liten, säger Tove.

Boken är till stor del självbiografisk och handlar om Tove Va-va som är i femårsåldern och har en hörselnedsättning. Hennes föräldrar förstår inte att hon inte hör och tror ibland att hon är lite nonchalant. Det blir många missförstånd, bland annat när familjen åker till Skansen (som Tove först tror heter "Svensen"), men till slut förstår föräldrarna att de måste gå till en öronläkare. I boken beskrivs besök hos öronläkare och audionom och hur det går till att prova ut en hörapparat. Man får också lära sig mer om hur hörseln fungerar. Igenkänningsfaktorn kan nog bli stor bland andra hörselskadade, men Tove ser gärna att boken nås av en bred publik.

– Jag hoppas att den kommer att läsas av alla möjliga, både av små barn med hörapparat och av normalhörande, säger Tove.

Blev trött i skolan

Själv fick hon hörapparat först vid tio års ålder och det var ganska tufft.

– Det var jättejobbigt att få hörapparat i en sådan känslig ålder och känna att man alltid skulle vara annorlunda. Men jag fick en bra introduktion i klassen och alla fick prova hörapparaten.

Tove har gått tillsammans med hörande under hela sin skoltid. Ett tag funderade hon och hennes föräldrar på Alviksskolan, men de tyckte att de blev för långt att pendla från hemorten Upplands Väsby. När det var dags för gymnasiet blev det socialestetisk linje på Södra Latin eftersom hon ville hålla på med bild. Under skoltiden var Tove aktiv, pratig och hade massor av kompisar. Varken hon själv eller hennes föräldrar tyckte att hörselskadan var en så stor sak. Men i efterhand kan hon se att den skapade en del problem, även om hon inte vet säkert vad som orsakades av hörselskadan och vad som berodde på vanlig tonårströtthet. Tove tror att det ofta är svårt för barn och ungdomar att själva inse hur hörselskadan kan påverka deras vardagsliv.

forts. _____

PORTRÄTT / TOVE KULLBERG

FÖDD: 1973.

BOR: i lägenhet i Upplands Väsby.

YRKE: pluggar till lärare i bild och historia.

FAMILJ: pojkvän, föräldrar och en syster.

INTRESSEN: läsa, resa, naturen, sport, konst, matlagning.

HÖRSELSKADA: barndomshörselskadad, bär hörapparat på bägge öronen.

ÖVRIGT: debuterar som författare i september med barnboken "Tove Va-va".

– Jag tror inte att jag var så medveten om det då. Numera är hörselskadan en del av identiteten, men sådant är svårt att förstå som barn, säger Tove, som nuförtiden har två hörapparater.

Efter studenten har Tove rest runt en del i världen. Australien har blivit ett favoritland, främst på grund av naturen och djurlivet.

– En gång var vi ute och cyklade på en öde grusväg och plötsligt hördes ett högt dunkande ljud bredvid vägen. Då såg vi att det var en tre meter hög känguru som hoppade bredvid oss!, berättar Tove.

Rädda arbetsgivare

Hon har även bott och jobbat i London, både som aupair och inom hemtjänsten. Hörselskadan har aldrig hindrat henne när det gäller språket och det sociala, hon har pratat på och träffat många nya människor. Men när vi senare diskuterar jobbintervjuer berättar Tove att hon oftast döljer hörapparaterna med håret vid den första träffen med en eventuell arbetsgivare. Det är ett spår efter en upplevelse i samband med hennes första jobb som aupair. Hon hade inte berättat för familjen att hon hade nedsatt hörsel, men det kom fram efter en vecka och då blev barnens mamma väldigt upprörd och ville att hon skulle sluta direkt. Efter att ha övertygat mamman om att hon skulle vara extra noga med att hålla uppsyn över barnen fick Tove ändå behålla jobbet.

– Det finns en rädsla bland arbetsgivare, en del tror att det kom-

mer att bli problem. Fast det kan ju också vara fördomsfullt från min sida ibland, många tänker inte alls på det. Men jag vill helst presentera mig själv först och sedan visa att jag har hörapparat, förklarar Tove.

Har målat hörapparater

Konsten har alltid haft en stor plats i hennes liv. Sammanlagt har hon gått fyra år i konstskola och dessutom har hon läst konstvetenskap på universitetet i tre år.

– Det var verkligen en lyx och samtidigt bra investerad tid att hålla på med konst och skulpturer i flera år.

Tove målar helst människor och miljöer, hennes senaste projekt är att måla av släktingar utifrån fotografier. I arbetet med barnboken har hon också använt sig av fotografier från sin barndom och haft ett nära samarbete med illustratören Emma Adbåge. Hon har även målat tavlor med hörapparater som motiv och som exempel visar hon upp en affisch med blå och vita hörapparater mot en rutig bakgrund. Den gjordes i höstas i samband med att hon ledde en workshop arrangerad av Unga Hörselskadade där man fick designa sin egen hörapparat. Tove tycker att motivet är intressant oberoende av hörselperspektivet.

– Det ligger ju nära till hands, fast jag ser det mest som en form. En del ser inte ens att det är hörapparater utan tror att det är dammsugare eller något annat.

Efter att ha växlat mellan konststudier och olika typer av jobb,

”Numera är hörselskadan en del av identiteten, men sådant är svårt att förstå som barn.”

bland annat som bildlärare och guide, har Tove bestämt sig för läraryrket. Nu har hon ett år kvar tills hon är färdig bild- och historielärare och i sitt kommande yrkesliv vill hon jobba hårt för en tystare klassrumsmiljö.

– Jag kan inte jobba om det är jättehög ljudnivå. Men när jag hade 200 elever i veckan som bildlärare märkte jag att barnen är bra på att anpassa sig till min situation.

Funderar på uppföljare

Förutom att hon är ”tillbaka” i skolmiljön så är hon också sedan i januari tillbaka i sin barndoms Upplands Väsby. Tidigare bodde hon i en närförort till Stockholm, men den nyrenoverade och luftiga tvåan lockade henne ut från stan. I framtiden vill hon helst kombinera det trygga lärarjobbet med andra sysselsättningar.

– Jag skulle gärna jobba som lärare på halvtid och samtidigt hålla på med konst, skriva och resa mer. Och kanske skaffa familj också, säger Tove.

Idéer till en uppföljare om Tove Va-va saknas inte. Ett uppslag är att berätta om hur hon uppfattar olika ljud med sin hörapparat.

– Till exempel skulle jag kunna beskriva hur hon hör fåglar för första gången, säger Tove. ●

Klipp ut & spara!

Dina förmåner som medlem i HRF

Som medlem i HRF har du möjlighet att utnyttja en rad förmånliga rabatter och erbjudanden.

NYHET: Rabatt på telefoner hos HRF Hörteknik.

Alla HRF-medlemmar får nu 5 procent rabatt på telefoner hos HRF Hörteknik AB. Telefonerna är speciellt anpassade för hörselskadade, med bra ljud, teleslinga med mera. För mer information och beställning: HRF Hörteknik, tel 08-457 55 00 eller www.hrfteknik.se

Barn- och ungdomsförsäkring. HRF-medlemmar kan teckna sjuk- och olycksfallsförsäkringar för barn, utan föregående hälsoprövning av barnet. För mer information: www.folksam.se eller närmaste Folksam-kontor.

Medlemsförsäkring. Medlemmar omfattas av HRFs olycksfallsförsäkring hos Folksam när de deltar i verksamhet anordnad av HRF.

Billigare mobiler. HRF-medlemmar får rabatt hos Dialect vid köp av olika telefonprodukter, till exempel mobiltelefoner med tillbehör. För mer information: Dialect, tel 020-42 02 02, www.dialect.se

Billigare resor/hotell. HRF-medlemmar har rabatt på resor med Silja Line samt specialpris på de hotell Silja Line samarbetar med. För information/bokning: Silja Line, tel 08-22 21 40 (privatresa), tel 08-22 08 30 (grupp-/konferensresa). Uppge medlemsnummer och HRFs avtalsnummer: 11 66 05 10.

Billigare hotell. HRF-medlemmar har rabatt hos Scandic-hotell. Hotellen har satsat på tillgänglighet. För mer information om anpassningar för hörselskadade samt bokning: tel 08-517 517 00 eller www.scandic-hotels.se. Uppge HRFs avtalsnummer: D 359 118 544.

För mer information om medlemsförmåner gå in på: www.hrf.se/medlem. Många föreningar har egna, fina rabatterbjudanden, framför allt på hörapparatbatterier.

Prata med din förening!

